

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ

ФАКУЛЬТЕТ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ ТА
УПРАВЛІННЯ

КАФЕДРА АНАЛІТИЧНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор Дніпропетровського
державного університету
внутрішніх справ

Андрій ФОМЕНКО

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА

Число сторінок: 10 (десять сторінок)

Освітній ступінь бакалавр

«загальноосвітня вища освіта»

Спеціальність 073 «Менеджмент»

«менеджмент»

Освітня програма «Фінансово-економічна безпека та ризик-
менеджмент», 30 вересня 2016 р., № 463

«загальноосвітня вища освіта»

Статус навчальної дисципліни вдвірюча

«бакалаврська освіта»

Мова навчання: українська

Дніпро – 2020

Фінансово-економічна безпека // Робоча програма навчальної дисципліни. – Дніпро : Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2020. - 14 с.

РОЗРОБНИК(-И):

Кубецька О.М., доцент кафедри аналітичної економіки та менеджменту, доцент, кандидат економічних наук

РЕЦЕНЗЕНТИ:

1. Остапенко Т.М., кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки, управління підприємствами та підприємництва Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара.

2. Олійник Т.І., кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки, управління підприємствами та підприємництва Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара.

Розглянуто на засіданні кафедри аналітичної економіки та менеджменту
30.07.2020, протокол № 21

Рекомендовано Науково-методичною радою університету
25.08.2020, протокол №12

Схвалено Вченою радою університету, рекомендовано для використання в освітньому процесі протягом 3 років. «27» серпня 2020, протокол № 12.
(до 5 років)

Метою вивчення навчальної дисципліни «Фінансово-економічна безпека» є отримання знань про використання теоретико-методичних основ оцінки та аналізу стану економічної безпеки підприємства для формування навичок розробки практичних рекомендацій щодо зниження ризиків підприємства та розробки антикризових заходів.

Професійні компетентності за результатами вивчення «Фінансово-економічна безпека»:

Професійні компетентності за результатами вивчення «Фінансово-економічна безпека»:

ЗК1 – Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу та встановлення взаємозв'язків між соціально-економічними явищами та процесами

ЗК2 – Здатність до застосовування концептуальних і базових знань, розуміння предметної області і професії економіста

ЗК4 – Здатність використовувати інформаційно-комунікаційні технології для пошуку, оброблення, аналізу та використання інформації з різних джерел, у тому числі іноземною мовою.

ЗК6 – Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями

ПК2 - Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища, визначати перспективи розвитку організації

ПК3 - Вміння визначати функціональні області організації та зв'язки між ними

ПК7 - Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт

ПК9 - Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення

ПК1.1 - Здатність поєднувати в професійній діяльності питання теорії і практики забезпечення безпеки господарської діяльності, основні положення теорії ризиків і загроз безпеці господарської діяльності

ПК1.7 - Здатність розробляти моделі бізнес-процесів забезпечення фінансово-економічної безпеки господарської діяльності підприємства

Передумови для вивчення навчальної дисципліни «Фінансово-економічна безпека» є засвоєння наступних дисциплін: «Менеджмент і адміністрування», «Фінанси, гроші та кредит», «Основи підприємництва», «Теорія фінансів».

Результати вивчення навчальної дисципліни «Фінансово-економічна безпека»:

- знати сутність та види економічної безпеки
- знати внутрішні та зовнішні загрози, методи їх систематизації та оцінки
- знати зміст та методи оцінки економічних процесів
- знати систему індикаторів економічної безпеки, їх граничні значення та обґрунтування

- знати заходи та механізми забезпечення економічної безпеки суб'єктів господарювання
- знати основи організації діагностики та моніторингу економічної безпеки
- вміти визначати критерії оцінювання соціально-економічної ситуації
- вміти виявляти внутрішні та зовнішні загрози та оцінювати їх
- вміти використовувати індикатори економічної безпеки при визначенні напрямків економічного розвитку суб'єкта господарювання
- виявляти основні напрямки підвищення надійності та результативності системи забезпечення економічної безпеки
- володіти навичками аналізу проблем забезпечення економічної безпеки
- володіти навичками та прийомами оцінки соціально-економічної ситуації
- володіти навичками та прийомами оцінки внутрішніх та зовнішніх загроз
- володіти навичками розрахунку, використання на аналізу граничних значень економічної безпеки суб'єкта господарювання
- володіти навичками розробки політики економічної безпеки суб'єкта господарювання
- володіти навичками впровадження та контролю виконання політики економічної безпеки суб'єкта господарювання

Обсяг навчальної дисципліни: Додатки 1.1, 1.2. *(оновлюється щорічно).*

Програма навчальної дисципліни

ТЕМА 1. ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА: ПРЕДМЕТ, МЕТОДИ І ФУНКЦІЇ

Сутність категорії «фінансової» та «економічної» безпеки. Суб'єкти господарювання в системі безпеки підприємництва. Політика, система та стратегії безпеки підприємництва. Державне регулювання безпеки діяльності підприємництва. Концептуальні основи управління безпекою підприємництва.

ТЕМА 2. НАЦІОНАЛЬНИЙ АСПЕКТ МІЖНАРОДНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Національна безпека України. Роль міжнародних організацій в національній безпеці України. Геополітичні вектори розвитку міжнародної безпеки України. Основні поняття та категорії національної безпеки. Методологічні аспекти дослідження національної безпеки.

ТЕМА 3. ЕКОНОМІЧНИЙ АСПЕКТ МІЖНАРОДНОЇ БЕЗПЕКИ

Міжнародна економічна безпека: детермінанти та складові розвитку. Підтримка міжнародної безпеки - глобальна проблема людства. Визначення міжнародної економічної безпеки. Роль регуляторних засад у забезпечення міжнародної економічної безпеки.

ТЕМА 4. СИСТЕМА ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Механізм управління фінансово-економічною безпекою підприємства та його основні складові. Сутнісно-теоретичні засади управління фінансовою безпекою суб'єкта господарювання. Оцінка фінансових ризиків в управлінні фінансовою безпекою суб'єкта господарювання.

ТЕМА 5. МОНІТОРИНГ ТА ОЦІНКА ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМЦІВ

Система моніторингу економічної безпеки підприємства як чинник формування його конкурентоспроможності. Провідні методи та інструменти стратегічного моніторингу фінансово-економічної безпеки підприємств

ТЕМА 6. ОРГАНІЗАЦІЯ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Основи організації управління системою економічної безпеки підприємства. Принципи організації управління системою економічної безпеки підприємства. Мета та порядок створення служби економічної безпеки підприємства. Основні завдання та функції служби економічної безпеки підприємства. Управління діяльністю служби економічної безпеки підприємства.

Форма підсумкового контролю успішності навчання

Підсумковий контроль – це перевірка рівня засвоєння знань, навичок, вмінь та інших компетентностей за певний період навчання (навчальний семестр, навчальний рік).

З навчальної дисципліни «Фінансово-економічна безпека» передбачено: для денної форми навчання – (6 семестр) - залік.

Критерії та засоби оцінювання успішності навчання

Критерієм успішного проходження Здобувачем підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни.

Мінімальний пороговий рівень оцінки визначається за допомогою якісних критеріїв і трансформується в мінімальну позитивну оцінку використовуваної числової (рейтингової) шкали.

За результатами аудиторної роботи здобувач має отримати максимальну кількість 30 балів (кожне заняття оцінюється за п'ятибальною шкалою); за результатами самостійної роботи – 15 балів та за результатами індивідуальної роботи – 15 балів. Таким чином бали за поточний контроль (40-60 балів). Бали за результатами успішного складання екзамену/заліку (20-40 балів).

Критерії оцінювання аудиторної роботи Здобувачів

БАЛИ	ПОЯСНЕННЯ
5	Питання, винесені на розгляд, засвоєні у повному обсязі; на високому рівні сформовані необхідні практичні навички та вміння; всі навчальні завдання, передбачені планом заняття, виконані в повному обсязі. Під час заняття продемонстрована стабільна активність та ініціативність. Відповіді на теоретичні питання, розв'язання практичних завдань, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань ґрунтується на глибокому знанні чинного законодавства, теорії та правозастосовної практики.
4	Питання, винесені на розгляд, засвоєні у повному обсязі; в основному сформовані необхідні практичні навички та вміння; всі передбачені планом заняття навчальні завдання виконані в повному обсязі з неістотними неточностями. Під час заняття продемонстрована ініціативність. Відповіді на питання, розв'язання практичних завдань, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань переважно ґрунтується на знанні чинного законодавства, теорії та правозастосовної практики.
3	Питання, винесені на розгляд, у цілому засвоєні; практичні навички та вміння мають поверхневий характер, потребують подальшого напрацювання та закріплення; навчальні завдання, передбачені планом заняття, виконані, деякі види завдань виконані з помилками.
2	Питання, винесені на розгляд, засвоєні частково, прогалини у знаннях не носять істотного характеру; практичні навички та вміння сформовані недостатньо; більшість навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань містять істотні помилки, які потребують подальшого усунення.
1	Курсант, студент, слухач не готовий до заняття, не знає більшої частини програмного матеріалу, з труднощами виконує завдання, невпевнено відтворює терміни і поняття, що розглядалися під час заняття, допускає змістовні помилки, не володіє відповідними вміннями і навичками, необхідними для розв'язання професійних завдань.
0	Відсутність на занятті

Критерії оцінювання самостійної роботи Здобувачів

БАЛИ	ПОЯСНЕННЯ
11-15	Питання, винесені на самостійну роботу, засвоєні у повному обсязі; на високому рівні сформовані необхідні практичні навички та вміння; всі завдання, передбачені самостійною роботою, виконані в повному обсязі. Під час самостійної роботи продемонстрована стабільна активність та ініціативність. Відповіді на теоретичні питання та розв'язання практичних завдань, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань ґрунтується на глибокому знанні чинного законодавства, економічної теорії та практики.

6-10	Питання, винесені на розгляд, засвоєні у повному обсязі; в основному сформовані необхідні практичні навички та вміння; всі передбачені планом завдання виконані в повному обсязі з неістотними неточностями. Під час самостійної роботи продемонстрована ініціативність. Відповіді на питання, розв'язання практичних завдань, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань переважно ґрунтується на знанні чинного законодавства, економічної теорії та практики.
1-5	Питання, винесені на розгляд, у цілому засвоєні; практичні навички та вміння мають поверхневий характер, потребують подальшого напрацювання та закріплення; поставлені завдання, передбачені планом самостійної роботи, виконані, деякі види завдань виконані з помилками. Окремі питання засвоєні частково, прогалини у знаннях не носять істотного характеру; практичні навички та вміння сформовані недостатньо; більшість навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань містять істотні помилки, які потребують подальшого усунення.
0	Здобувач не готовий до виконання самостійного завдання, не знає більшої частини програмного матеріалу, з труднощами виконує завдання, допускає змістовні помилки, не володіє відповідними вміннями і навичками, необхідними для розв'язання професійних завдань.

Критерії оцінювання індивідуальної роботи Здобувачів

БАЛИ	ПОЯСНЕННЯ
11-15	Питання, винесені на індивідуальну роботу, засвоєні у повному обсязі; на високому рівні сформовані необхідні аналітичні навички та практичні вміння; всі розрахункові завдання, передбачені індивідуальною роботою, виконані в повному обсязі. Під час індивідуальної роботи продемонстрована стабільна активність та ініціативність. Відповіді на теоретичні питання та розв'язання практичних завдань, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань ґрунтується на глибокому знанні чинного законодавства, економічної теорії та практики.
6-10	Питання, винесені на розгляд, засвоєні у повному обсязі; в основному сформовані необхідні практичні навички та вміння; всі передбачені планом завдання виконані в повному обсязі з неістотними неточностями. Під час індивідуальної роботи продемонстрована ініціативність. Відповіді на питання, розв'язання практичних завдань, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань переважно ґрунтується на знанні чинного законодавства, економічної теорії та практики.
1-5	Питання, винесені на розгляд, у цілому засвоєні; практичні навички та вміння мають поверхневий характер, потребують подальшого напрацювання та закріплення; поставлені завдання, передбачені планом індивідуальної роботи, виконані, деякі види завдань виконані з помилками. Окремі питання засвоєні частково, прогалини у знаннях не носять істотного характеру; практичні навички та вміння сформовані недостатньо; більшість навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань містять істотні помилки, які потребують подальшого усунення.
0	Здобувач не готовий до виконання індивідуального завдання, не знає більшої частини програмного матеріалу, з труднощами виконує завдання, допускає змістовні помилки, не володіє відповідними вміннями і навичками, необхідними для розв'язання професійних завдань.

Для навчальної дисципліни «Фінансово-економічна безпека» засобами діагностики знань (успішності навчання) виступають: заліки; стандартизовані тести; аналітичні звіти, реферати; презентації результатів виконаних завдань та досліджень; студентські презентації та виступи на наукових заходах тощо.

Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

Не передбачає.

**Інформаційне та методичне забезпечення навчальної дисципліни
(рекомендовані джерела інформації)**

Додаток 2 (*оновлюється щорічно та/або в разі необхідності*)

Додаток 1.1 до Робочої програми з навчальної
до Робочої програми з навчальної
дисципліни

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор Дніпропетровського
державного університету внутрішніх справ
_____ **Лариса НАЛИВАЙКО**

ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Фінансово-економічна безпека

(назва навчальної дисципліни)

Освітній ступінь

бакалавр

Спеціальність 073 Менеджмент

(назва ступеня вищої освіти)

(шифр і назва)

на 2020 / 2021 навчальний рік

Форма навчання

ДЕННА

Обсяг **5** кредитів ЄКТС (**150** годин)

Факультет

соціально-психологічної освіти та управління

Курс 3

Групи

Б-М-841

№ теми згідно з РПНД	Назва теми (згідно з РПНД)	Загальний обсяг годин	Аудиторна робота				та ін ди ві
			Всього	Лекції	Семінари	Практичні заняття	
1.	Фінансово-економічна безпека: предмет, методи і функції	30	10	2	2	6	20
2.	Національний аспект міжнародної безпеки України	30	10	2	2	6	20
3.	Економічний аспект міжнародної безпеки	30	10	2	2	6	20
4.	Система фінансово-економічної безпеки суб'єктів господарювання	20	10	4	0	6	10
5.	Моніторинг та оцінка фінансово-економічної безпеки підприємств	20	10	4	0	6	10
6.	Організація управління фінансово-економічною безпекою суб'єктів господарювання	20	10	4	0	6	10
	Разом за семестр	150	60	18	6	36	90
	Форма підсумкового контролю	залік					

Додаток 1.1 до Робочої програми з навчальної
до Робочої програми з навчальної
дисципліни

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор Дніпропетровського
державного університету внутрішніх справ
_____ **Лариса НАЛИВАЙКО**

ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Фінансово-економічна безпека

(назва навчальної дисципліни)

Освітній ступінь бакалавр Спеціальність 073 Менеджмент
(назва ступеня вищої освіти) (шифр і назва)

на 2020 / 2021 навчальний рік

Форма навчання **ДЕННА** Обсяг **5** кредитів ЄКТС (**150** годин)

Факультет **соціально-психологічної освіти та управління**

Курс 3 Групи **Б-М-841**

№ теми згідно з РПНД	Назва теми (згідно з РПНД)	Загальний обсяг годин	Аудиторна робота				та . і н д и в і
			Всього	Лекції	Семінари	Практичні заняття	
1.	Фінансово-економічна безпека: предмет, методи і функції	30	10	2	2	6	20
2.	Національний аспект міжнародної безпеки України	30	10	2	2	6	20
3.	Економічний аспект міжнародної безпеки	30	10	2	2	6	20
4.	Система фінансово-економічної безпеки суб'єктів господарювання	20	10	4	0	6	10
5.	Моніторинг та оцінка фінансово-економічної безпеки підприємств	20	10	4	0	6	10
6.	Організація управління фінансово-економічною безпекою суб'єктів господарювання	20	10	4	0	6	10
	Разом за семестр	150	60	18	6	36	90
	Форма підсумкового контролю	залік					

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри аналітичної економіки та менеджменту.
Протокол від «27» липня 2020, № 21.

Керівник кафедри

ОЛЕНА ПАРШИНА

ІНФОРМАЦІЙНЕ ТА МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА

(назва навчальної дисципліни)

Освітній ступінь бакалавр Спеціальність 073 “Менеджмент”
(назва ступеня вищої освіти) (шифр і назва)

на 2020/2021 навчальний рік

Основні нормативні акти:

1. Конституція України від 28 черв. 1996 р. № 254к/96-ВР [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради України від 23 лип. – 1996. – № 30, стаття 141. – Режим доступу : http://zakon.nau.ua/doc/?doc_id=156523.
2. Методичні рекомендації щодо розрахунку рівня економічної безпеки України : наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 29 жовт. 2013 р. № 1277 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.me.gov.ua/file/link/222830/file/1277.TIF>.
3. Про основи національної безпеки України : Закон України від 19 черв. 2003 р. № 964-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/964-15>.
4. Про Раду національної безпеки і оборони України : Закон України від 5 бер. 1998 р. №183/98-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/183/98-вр>.

Підручники

1. Ортинський В.Л. Економічна безпека підприємств: підручник / В.Л. Ортинський, І.С. Керницький, З.Б. Живко та ін. К.: Алерта. 2015. 704 с.

Навчальні посібники, інші дидактичні та методичні матеріали:

1. Забезпечення фінансово – економічної безпеки підприємництва: навчальний посібник/ Г.В. Соломіна. Дніпро: Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ. 2018. 234 с.
2. Отенко І.П. Економічна безпека підприємств: навч. посіб. / І.П. Отенко, Г.А. Іващенко, Д.К. Воронков. Х.: ХНЕУ. 2016. 251 с.
3. Збірник актів нормативно-правового регулювання фінансово-економічної безпеки / Упоряд.: О.М. Кубецька, Я.С. Палешко, Д.Б. Санакоєв. О.В. Неклеса. Дніпро, ДДУВС, 2019. 312 с.
4. Коментар до Закону України «Про національну безпеку України» / Кубецька О.М., Лазарєв В.О., Неклеса О.В., Палешко Я.С. – Дніпро : ДДУВС, 2020. 64 с.

Монографії та інші наукові видання:

1. Теоретичні та прикладні аспекти забезпечення фінансово-економічної безпеки держави : монографія / [Кубецька О. М., Неклеса О. В., Остапенко Т. М., Палешко Я. С., Санакоєв Д. Б.]. – Дніпро : Видавець Біла К. О., 2020. 105 с.
2. Кавун С.В. Система економічної безпеки: методологічні та методичні засади: монографія / С.В. Кавун. Х.: ХНЕУ, 2015. 299 с.

Інші джерела:

1. Tadic D., Djapan M., Misita M., Stefanovic M., Milanovic D.D. A Fuzzy Model for Assessing Risk of Occupational Safety in the Processing Industry / D. Tadic, M. Djapan, M.Misita, M. Stefanovic, D.D. Milanovic // International Journal of Occupational Safety and Ergonomics. 2015. Vol. 18. №2. pp. 115-126.
2. Aksay Selcuk. Corruption and Human Development / Aksay Selcuk // Cato Journal. 2016. 26 (1). pp. 29-48.

Інтернет-ресурси:

1. Бібліотека імені В. Вернадського: www.nbuv.gov.ua
2. Державна служба статистики України: www.ukrstat.gov.ua
3. Законодавство України: www.rada.gov.ua
4. Інститут економіки і прогнозування НАН України: www.ief.org.ua
5. Кабінет Міністрів України: [http: www.kmu.gov.ua](http://www.kmu.gov.ua).
6. Міжнародний центр перспективних досліджень: www.icps.kiev.ua
7. Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України: www.me.gov.ua
8. Міністерство соціальної політики України: www.minpraci.gov.ua
9. Міністерство фінансів України: www.minfin.gov.ua
10. НБУ: www.bank.gov.ua
11. Торгово-промислова палата України: www.ucci.org.ua

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри аналітичної економіки та менеджменту, протокол від «30» липня 2020 № 21.